

כל כנויי פרק ראשון נדרים

עין משפט נר מצוה

כא א מיי פ"ד מהל
מעשה הקרבנות הל'
ח סגנ ע"ק קפו:

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] רש"י ד"ה דבני
קיימין הוא דלמך מטמאי
וכו' הואיל ואמר על דבריו
קיימין. ג"כ ע"י ש"ת
הנ"מ"ע מפלוג ס"י כ"ו
שנאל על זה שהוא עבד
המטעם דמגלה פ"א
ובשקלים וחולין ה ע"כ
דל"ן מטעם נדר וינד:

תוספות

דטעמא דשמואל משום די
לאמר ודאי דשמי אורל
הו מוכיח שפיר בלא
מודרני דכפרישת אי"כ
גם לשמואל מושל שאני
אורל בלא מודרני כ"ג
לנה"ק"ף ג"ע מיהו ר"י
פירש דשמי אורל אינו
מוכח בלא מודרני: אמר
ק"מ נודר להודי. לנרות
ידות נזירות כמדות מה
נזירות בהפלה אף ידות
נזירות בהפלה: ע"כ לא
קאמרי רבנן דלא בעינן
ידים מוכיחות אלא נבי
גם משום דמוכח דמינה
הוא דאין אדם מברש
אשת חבריו אבל בעלמא
מי שמעתי להו. מינה לר"י
מיקשי ליה צמיחה לנעיל
מודרני מתוך אקור אלמלא
דהויין ידים וקשה לאנשי
מתני' דלמך שאני אורל
לן אבל בלא קן ומחר י"ל
לן ק"ל לנשי כשמואל
אבל ל"ל דין לאו דוקא או
שמא למסקנא יתא דלנשי
כרענן ורבא כנשי יהודה
אבל קשה דכ"כ דע"כ דע"כ
(ד) ס"ד. קאמרי איפכא
לנשי אית ליה הויין ידים
וי"ל דנשי שיעות הפסות
הדמות והוא דהתם
כתיב דלמרי אכל גירסא
דהכא כ"י יהודה כמנומך
התם [עין מוס' מיר שם
ד"ה אשן]: הרי הוא עלי
הרי זה עלי אבור. פי'
כך מונח לפניו אמר הרי
עלי אקור מפני שהוא יד
לקרבן ואפי' עליו הככר
קרבן שקן מתנדב אדם
ואומר הרי עלי טעמא
דלמך הרי עלי אקור אבל
לא אמר עלי לא וקשה
לנשי: אמר לך. כלומר
הך קן לא אמר עלי לא
הכי בכלל דהרי הוא הפקר
קאמר: והא מפני שהוא יד לקרבן קתני. דמשמע דעלי הוי די מעילא אקור אבל אי לא אמר עלי די מיקא הוי וקשה
לאני דלמך כ"י: א"ל אימא טעמא דאמר. עלי הוא דאבור ודבריו. דאי אמר הרי הוא אקור לביע' ועל
דוקא שיהא אסורין כל אחד לנדיה למודיה דהרי הוא עיקר הקדש קאמר: והא מפני שהוא יד לקרבן. כלומר אינו
אלא די בעלמא ואינו עיקר הקדש ואינו אקור אללא ליה ולא לביע': הרי זו השאת הרי זו אשם. בהמת חולין עובדת
לפניו אמר הרי זו הטאת לא אמר כלום משום דל"ן מטאת בזה נדבה ולכן כי אמר מטאת ולא אמר טעמאי לא אמר
ולא כלום דמשמע שמתנדב מטאת הלך חולין הוי ואף על גב דלמריין לקמן ככר לפניו ואמר הרי זה קרבן אקור י"ש
לומר דהתם משום דידע דאי אפטר לככר הימון קרבן ומתנין לומר קרבן אבל כהא הוא סבור שיעול להטמין מטאת
ופרין מנישא דקאמר לא אמר כלום דידים שאין מוכחות לא הויין ידים לא הויין ידים כי אמר ה"ו למטאת מטאת
ואפי' דלמך כ"י. הרי לנשי כרענן ה"ו רבא כנשי יהודה ולא כרענן: אמר לך רבא ה"ו אמר דאבור אפי' לרבנן. כדלמך לעיל ופליגי רבא
ואפי' אליבא דרבנן: עד כאן לא קאמרי רבנן התם אלא בשום דאין אדם מברש אשת חבריו. כן משמע דמוכחות הוי ממניא וינטיין משמע דהוה ליהויה שמגרשה בלא גט ומתויה מננה וי"ע בתום' מילתיה דידים שאין מוכחות:
לימא רבא דאמר כ"י יהודה. ס"ד די הכי דהדר גיה אפי' ה"ו הרך ביה רבא:

דאין אדם מגרש את אשת חבירו. דאי כתב הרי את מותרת לכל אדם
משמע דלאשמו קאמר דאשת איניש דעלמא אינו מגרש ומוכחא מילמא
ושפיר מגרש: אבל בעלמא. דאי אפשר למימר הכי צעין ידים
מוכחות: אבל לא קאמר עלי לא. דהרי הוא לא משמע כלום דצעין ידים
מוכחות: אמר לך איני. לעולם לא

צעין ידים מוכחות והכא היינו טעמא
דאי לא אמר בלשון קרבן לא מיתסר
דלמלא הרי הוא הפקר קאמר
דמוכחות הוא להפקר או ללדקה: והא
מפני שהוא יד לקרבן קאמר. דאסור
לקרבן ולא מליית אמרת (ה) ללדקה או
הוא. ולא אמר עלי שניהם אסורין
דכיון דלא אמר עלי אללא הוא משמע
דמזירו נמי אסור דה"ק הרי הוא
כהקדש מה הקדש אסור אף איתו דבר
נמי אסור: אע"ג דהוא מחויב חטאת
ואשם לאו כלום הוא. דלא אמר עלי.
אלמלא צעין ידים מוכחות: אם הוא
מחויב חטאת או אשם: דכיון
קיימין. (ו) הוא דלמך מטמאי אבל
לא היה מחויב חטאת אינו כלום
הואיל ולא אמר עלי ששם אמר הרי זו
עלי חטאת אע"ג דלא היה מחויב
או הואיל ואמר עלי דבריו קיימין: הא
מני. הא צרייתה דלמרה לא אמר ולא
כלום: רבי יהודה היא. דלמך צעין
ידים מוכחות. ואלא דלמרי כרענן
דלמרי לא צעין ידים מוכחות: והא
אמר איני אלא דלמרי אפי' לר' יהודה.
דלא צעין ידים מוכחות אללא גבי גט
אבל בעלמא לא והכי קאמר הכא ר'

יהודה היא: אלא [וימאן] רבא דאמר כ"י יהודה. דכיון דלנשי לא
מתרן טעמא אליבא דר' יהודה לימא נמי דרבא לא מתרן טעמא
אליבא דרבנן כדמתרן לעיל (ג) וכר"י קאמר דיחידהא היא: לא לעולם
רבא אפילו לרבנן. כדקאמרין ע"כ לא קאמרי רבנן כו' דודאי רבנן
סבירא להו בעלמא דידים שאין מוכחות לא הויין ידים כרענא:

לא צעין ידים מוכחות ואיזה הוא דלמך הלכך מניא לא צעין ידים מוכחות
ולא איפשיטא וכיון דלרבנן דגמי' מספקא להו אית לן לננקט לחומר' דאפשר דמסתבר טעמיה דר' זודין מניא דמסתבר צמיחה. ואיכא
מ"ד דכיון דבזודין חיישי לנדי' אלמלא מספקא לן דלמלא מאי דלא צעו רבנן ודין משום דלמך דסבירא להו לדי' שאין מוכחות הויין ידים (ז) ואנן
ק"ל כרענא וכיון שכן צמיחה נמי איכא למימר דלמריין טעמיה אולי ולא משום דלמך אשת חבירו אללא משום דידים שאין מוכחות
הויין ידים ואנן ק"ל כרענא דלמך לא הויין ידים הלכך צעו ודין וצעי מניא: מסייעי הרי הוא עלי וכו' טעמא דלמך עלי הוא דאסור
אבל לא אמר לא. ואע"ג דבלא עלי ודאי די מיהא הוי. ומשנינן ודלמלא הרי הוא הפקר קאמר כלומר דבלא עלי אפילו יד שאינו מוכיח
לא הוי לאקור משום דיד אינו אללא צעלי דלמך ה"ו עלי ואי מסיק דבזריה ואמר הרי עלי אקור. ומקשינן והא מפני שהוא יד לקרבן
קתני כלומר מי קתני שהוא יד לנדך יד לקרבן קתני דלקרבן הרי הוא בלא עלי הוי יד שכן דרך המתנדבים לומר הרי הוא קרבן ואפי"ה דוקא
צעלי ש"מ דס"ל דידים שאין מוכחות לא הויין ידים: אלא אימא טעמא דלמך עלי וכו' אבל אמר הרי הוא שניהם אסורין. משום דכיון שאין מוכחות
הויין ידים אית לן לנניקט לחומר' דלמלא הרי הוא הפקר קאמר: מסייעי הרי הוא עלי וכו' טעמא וכו' אע"פ שהוא מחויב חטאת ואשם לא אמר
כלום וכו'. שאין חטאת בזה נדבה: סיוכסא דלמך הרי הוא הפקר קאמר: אמר לך רבא ה"ו אמר דאבור אפי' לרבנן. כדלמך לעיל ופליגי רבא
רבא דלמך כרבי יהודה. וכי היכי דהדרין ממאי דלמריין לעיל דלנשי דלמך אפי' לרבנן:

ועוד הוא דלמך מטמאי ר"ל אומר מתנדב אדם אשם תלוי בכל יום והוא נקרא אשם חסדיים ומן כ"כ חולין (דף מה'):
כתיבות פרק הגביח ר"ל אומר מתנדב אדם אשם תלוי בכל יום והוא נקרא אשם חסדיים ומן כ"כ חולין (דף מה'):
כתיבות פרק הגביח ר"ל אומר מתנדב אדם אשם תלוי בכל יום והוא נקרא אשם חסדיים ומן כ"כ חולין (דף מה'):
אשם תלוי וישא דהתם דוקא ויפא לאו דוקא דאי לאו הכי קשיא דוקא דרישא דאסויפא: אע"פ שהוא מחויב חטאת
לא אמר בלבו. ולא תלין בלשם חטאתו קאמר כיון דלא אמר בלשם חטאתו אלמלא צעין ידים מוכחות: אלא לימא רבא
דאמר רב"י יהודה. דכיון דהמטאת אפי' לנשי דלמך אשם תלוי ויפא וכו' בו יטעם נמי דרבא כמנאי דמודרני יהודה לא אמר גבי גט
דוקא רבנן נמי לאו דוקא: ומשי אע"ג דלרבי יהודה לאו דוקא גבי גט לרבנן דוקא ולא חור בו רבא:

(א) מוספתא דתמורה פ"ג,
(ב) במוספתא איתא
למטמאי הרי זו לאשמי ועי'
במוספתא דחולין מה: ד"ה
הוא. (ג) א ש"ן עוד לרף
(ד) ב"מ איתא ודלא
כרענא והיינו דלא כשטיא
דרבא דלעיל.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה והא מפני
וכי ולא מליית אמרת הוא
משמע דלדקה או להפקר
הס"ד: (ב) ד"ה דבני
קיימין ודוא: (ג) ד"ה אללא
(ד) וימאן רבא וכו' כדמתרן
לעיל אלא כ"י יהודה:

גליון הש"ס

גמ' אם היה מחויב דבריו
קיימין. ע"י חולין מה ע"כ
מ"ה והא לא:

פירוש הרא"ש

הרי הוא עלי כו'. כיון
שהיה ככר מונח לפניו
ואמר דלמך מן השמות:
מפני שהוא יד לקרבן.
פי' למתפיס כקרבן:
דלמלא הרי הוא הפקר
קאמר. ואפי' די גירל
לא הוי: והא מפני שהוא
יד לקרבן קתני. ועל
כרחי אפי' הוי אשמי
זה קאי דעלי לא הוי די
אלא גורס להי הוא שיעול
להיות די ויין דקאי אשמי
הוא ואפי' זה משמע
דשיטתו ליה לדי קרבן
הוי וילכא דמפקר צמיח
אחריתא דהמקדש קרבן
(ואו) [ואמר] הרי זה
קרבן על הרי הוא הלכך
המתפיס בלשון זה דעמו
נמי לקרבן ואפי' קתני
עלי אלמלא טעמא דקאמר
על דליכא חטאת אבל לא
הוכחה לא הוי די אע"ג
דדעתי אקרבן וילכא
למפקר מניא אחריתא:
א"ל אימא טעמא דאמר
עלי. דבלא עלי נמי הוי די
אלא עלי הוא דמוכח
דלמך מותר אבל אמר
הרי הוא דלמך הרי הוא
הקדש קאמר ולא קאמרי
הרי הוא קרבן למיני
בככר דלא חיי לקרבן: הרי
זו אשם לא אמר בלבו.
שאין חטאת מתנדב אשם
ומימי בשפירש אשם ודאי
דאילו דלמך טמא נדרי
ועוד הוא דלמך מטמאי